UMC Utrecht

UMC Utrecht in Beweging
op de afdeling Geriatrie

K. Valkenet, Dr. (Karin), Projectleider
C. Drent- van Maanen, Dr. (Clara), Geriater
T. Mandersloot (Tim), Seniorverpleegkundige
S. Bakker, MSc (Susan), Geriatrie fysiotherapeut

Disclosure slide

Alle sprekers verklaren dat er geen sprake is van (potentiële) belangenverstrengeling.

Het project UMC Utrecht In Beweging

Ziekenhuizen dit moment

Bewegen in het UMC Utrecht

Hoe staan we ervoor?

Locatie

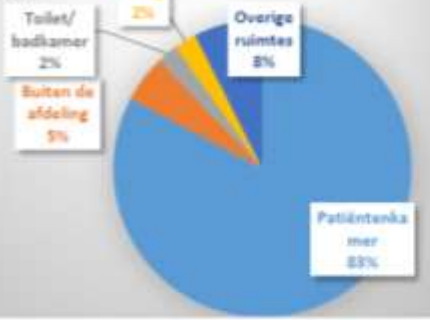

Houding

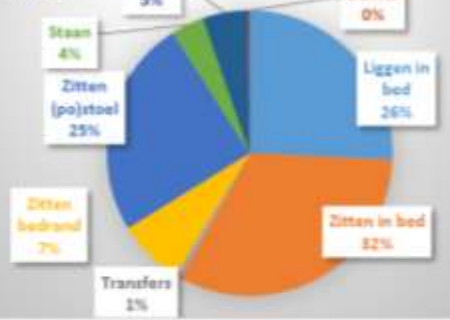

In contact met

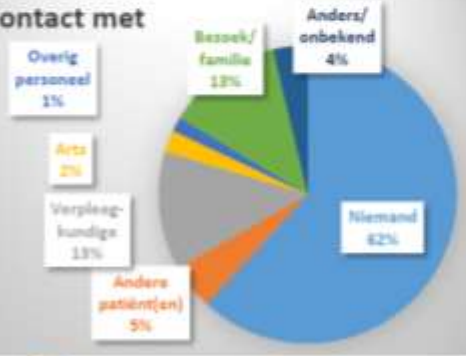

Activiteit

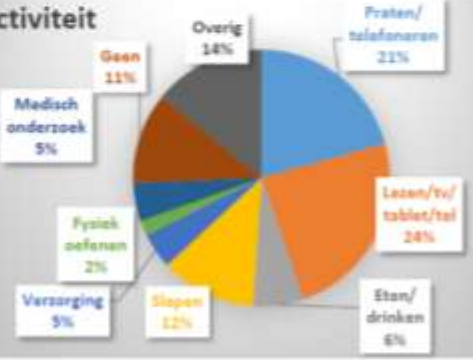

Hoe actief is een patiënt overdag?

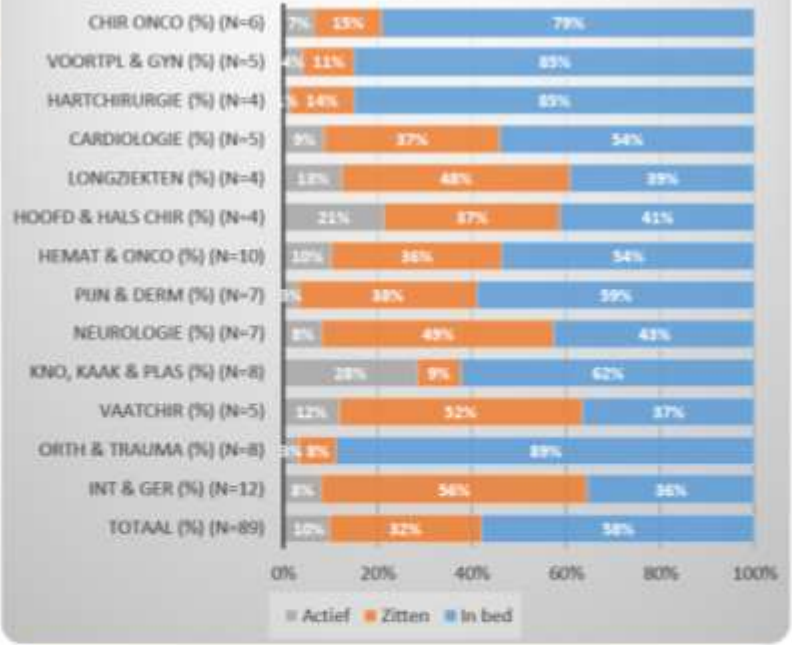

Wist je dat in het UMC Utrecht...

- 55% van de patiënten helemaal niet staand en 52% niet lopend geobserveerd werd
- Patiënten meer in bed liggen als ze bezoek hebben
- 37% van de patiënten in bed zijn lunch nuttigt
- 67% van de patiënten de hele dag hun afdeling niet af gaat
- Slechts 30% van de patiënten zelfstandig oefeningen uitvoert

UMC Utrecht

Wat hebben we gemeten?

In september en oktober 2016 zijn op 15 klinische afdelingen observaties uitgevoerd bij in totaal 89 patiënten.
Bij deze patiënten is van 9:00 tot 16:00 uur elke 10 minuten gekeken naar de locatie, activiteit en houding van de patiënt en met wie de patiënt in contact was.
Deze metingen zijn onderdeel van het project 'UMC Utrecht in Beweging' (beweging@umcutrecht.nl) en worden 2 maal per jaar uitgevoerd.

Daarom: UMC Utrecht in Beweging

PROJECT

Door “UMC Utrecht in Beweging” wordt het makkelijker en aantrekkelijker voor patiënten om, op hun eigen niveau, te bewegen tijdens hun ziekenhuisopname.

Hierdoor gaan patiënten meer bewegen en dit resulteert in een sneller herstel.

ONDERZOEK

Aanpak

Ziekenhuisbreed

Afdelingsgericht

Ziekenhuisbreed

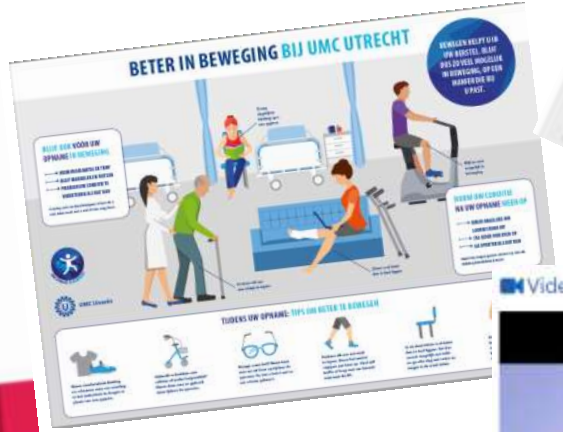

Video: Beter in beweging bij UMC Utrecht

Afdelingsaanpak

Projectteam:

- Coördinator
- Vaste fysiotherapeut
- Verpleegkundigen
- Arts

Maar ook: voedingsdienst, vrijwilligers, patiëntvervoer

Afdelingsaanpak

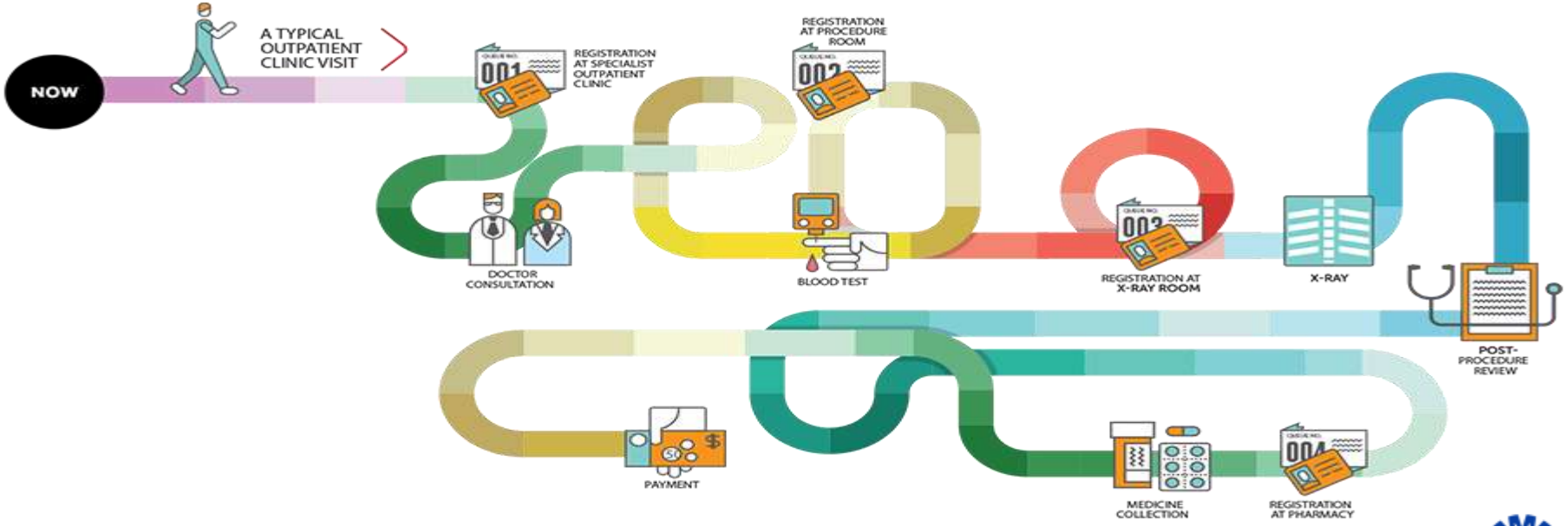

UMC Utrecht

Wetenschappelijke onderbouwing

Waarom is bewegen belangrijk?

Eet je sterk maar loop zelf even naar de keuken

kracht Spieren die je niet gebruikt, verdwijnen als sneeuw voor de zon. Voor gezonde spieren moet je eiwitten eten én veel bewegen. Laat opa zelf maar zijn eitje koken.

Sander Voormolen 23 januari 2016

Acht biefstukken. Spierfysioloog Luc van Loon laat op zijn werkkamer een dia zien van anderhalve kilo rundvlees op een snijplank. „Dat is het gewicht aan spiermassa dat gezonde mensen verliezen als ze een week verplicht bedrust moeten houden", zegt Van Loon. „Dat is puur het effect van niet bewegen. "

Sarcopenie

- Leeftijdsgerelateerd verlies van spiermassa en spierkracht
- Onafhankelijke risicofactor voor mortaliteit[1]
- Beweging is belangrijkste interventie
  om sarcopenie te voorkomen en behandelen[2]

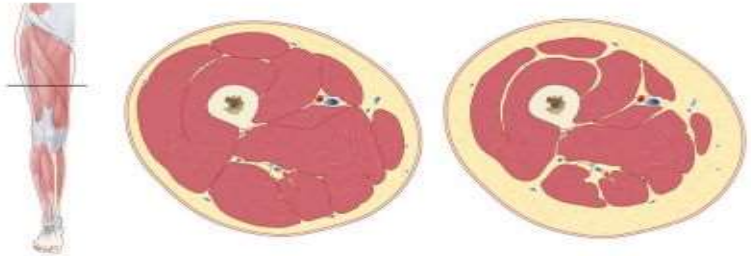

1. Pasco JA et al. J. Cachexia Sarcopenia Muscle 2016 Dec
2. Montero-Fernandez N et al. Eur J Phys Rehab Med 2013 Feb

Immobiliteit in het ziekenhuis

Hoeveel procent van de tijd spenderen patiënten opgenomen in het ziekenhuis in bed?

a) 50%

b) 75%

c) 85%

d) >95%

Immobiliteit in het ziekenhuis

Hoeveel procent van de tijd spenderen patiënten opgenomen in het ziekenhuis in bed?

a) 50%

b) 75%

c) 85%

d) >95%

Brown CJ et al *J AmGeriatr Soc*. 2009

Gevolgen immobiliteit

Verhoogd risico op:

- Verminderde ADL functie OR 5.6; 95% CI 2.9-11.0
- Ontslag naar VZH/VPH OR 6.0; 95% CI 2.5-14.8
- Overlijden OR 34.3; 95% CI 6.3-185.9

Brown et al. JAGS 2004

Gevolgen immobiliteit

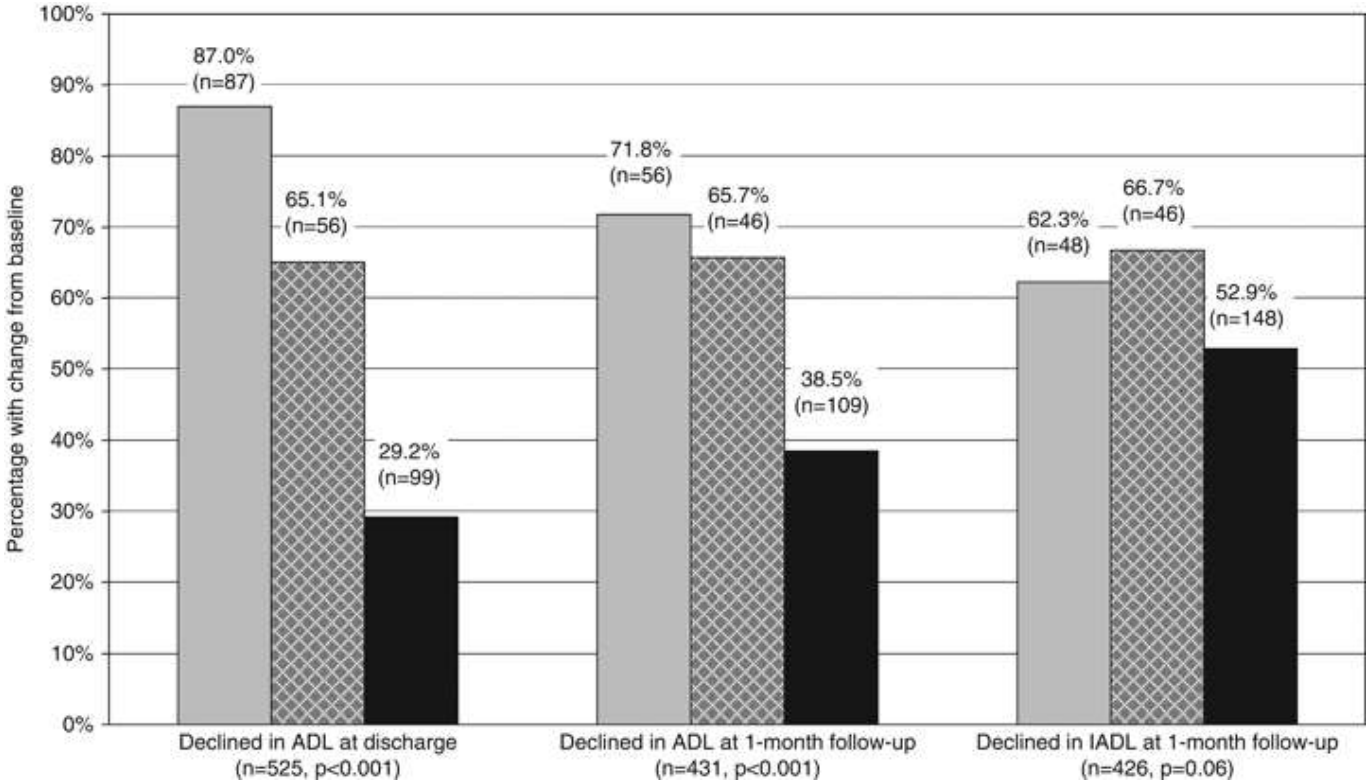

Zisberg et al. JAGS, 2012

Effect interventie

Table 2. Analysis of Mean ADL and Life-Space Assessment Scores by Intervention Group[a]

Variable	Mean (SD) MP	Mean (SD) UC	*P* Value
ADL			
2 Weeks prior	8.0 (0.21)	8.0 (0.26)	.83
Admission	8.4 (0.27)	8.7 (0.33)	.47
Discharge	8.1 (0.29)	8.0 (0.25)	.96
After hospitalization	8.2 (0.30)	8.2 (0.32)	.99
Life-Space Assessment			
Admission	53.9 (4.15)	51.5 (2.99)	.46
After hospitalization	52.6 (4.39)	41.8 (3.15)	.02

Abbreviations: ADL, activities of daily living; MP, mobility program; UC, usual care.

[a] Multiple imputation methods were used to substitute missing values with imputed values.

Brown et al. JAMA 2016

Conclusie

Immobiliteit tijdens ziekenhuisopname geeft een vergrote kans op achteruitgang in ADL-functie ten opzichte van de ADL-functie voor opname, overplaatsing naar een verpleeghuis/verzorgingshuis en overlijden

De interventies

Beweegplan Geriatrie

Voorlichting

Bewegen als ketenzorg

Beweeg-vriendelijke omgeving & Technologie

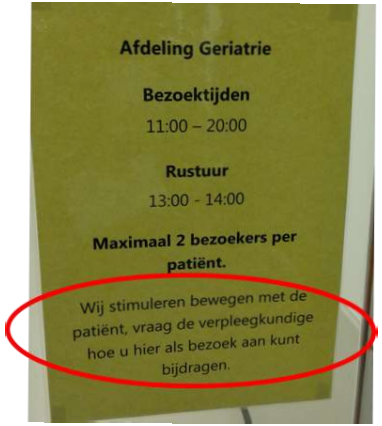

Hulp van derden

Voorlichting

Multidisciplinaire aanpak

Verpleegkundige en Fysiotherapeut

Anamnese gesprek:
- Bewegingsgerichte afdeling
- Informatiefolder
- Poster
- Animatie
- Aanbieden beweegbox

Video: Beter in beweging bij UMC Utrecht

www.umcutrecht.nl/beweging

Beweegbox en meer

- Informatiegids
- Oefengidsen
- Dynaband
- Stappenteller
- Stappenplan
- Kunstroute
- ‘Beweegspel’
- Workouts

Bewegen als ketenzorg

Multidisciplinaire aanpak

Artsen

Fysiek functioneren én fysieke activiteit als onderdeel van visitelijst

Tussen 10.30-11.15 komt de arts langs

DAGPLANNING GERIATRIE*

Wij stimuleren bewegen, vraag de verpleegkundige hoe u dit op uw niveau kan doen!

08.00-08.30	ontbijten aan tafel
08.30-09.30	wassen en aankleden
09.30-11.15	vrije tijd
10.30-11.15	de dokter komt langs (ma, woe, vrij)
11.15-12.00	beweeggroep (ma, di, do)
12.15-13.00	lunchen in de huiskamer
14.30-17.00	vrije tijd
17.00-18.00	avondeten aan tafel

11.00-20.00 bezoektijd

Hulp van derden

Multidisciplinaire aanpak

Vrijwilligers
Bezoek/Mantelzorgers

Gebruiken beweegmateriaal
- Beweegbox
- Routes door het ziekenhuis

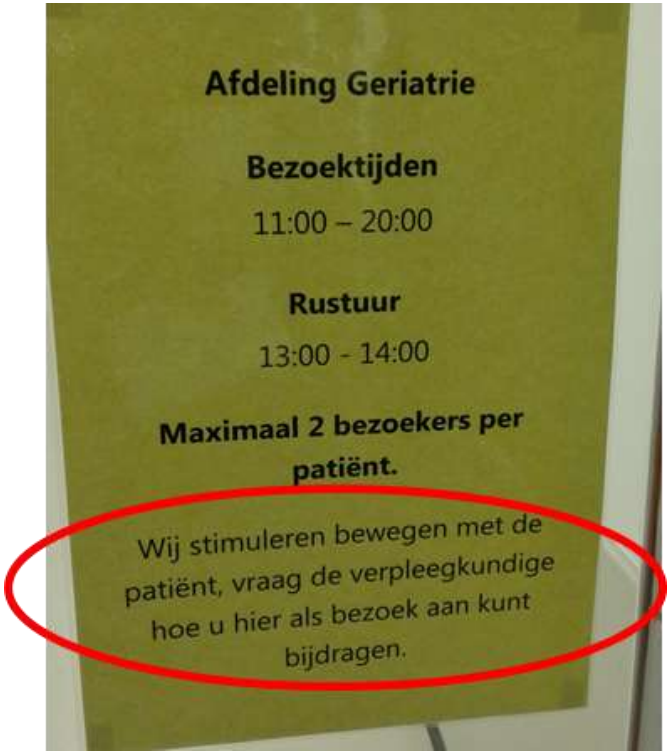

Beweegvriendelijke omgeving & Technologie

Multidisciplinaire aanpak

Fysiotherapeut/ergotherapeut
Voedingsdienst

Beweeggroep

Gezamenlijk lunchen

Beweegvriendelijke omgeving & Technologie

Huidige
woonkamer

Beweegvriendelijke omgeving & Technologie

Nieuwe Woonkamer

Beweegvriendelijke omgeving & Technologie

Silverfit

Onderzoek en resultaten

Beweeggedrag in kaart brengen

- Observationeel onderzoek

- Behavioral mapping:
  8 patiënten
  Iedere 10 minuten 1 minuut observeren

Behavioral mapping

Houding	Locatie	Activiteit	In contact met
Liggen in bed	Patiëntenkamer	Praten/telefoneren	Niemand
Zitten in bed	Badkamer	Lezen/tv kijken	Mede patiënt
Transfer	Gang	Eten/drinken	Verpleegkundige
Zitten bedrand	Therapieruimte	Slapen	Arts
Zitten (po)stoel	Woonkamer	ADL	Paramedici
Staan	Onderzoeksruimte	Bewegen	Vrijwilligster
Lopen	Van de afdeling af	Onderzoek	Ander personeel
Hometrainer		Geen	Familie
Niet geobserveerd			

0-meting: januari 2016

	0 meting (N=17)
Leeftijd	80,7 (SD=7,3)
Geslacht (% man)	41
Opnameduur	14,1 (SD=6,6)
FAC	3,3 (SD=0,9)

Resultaten 0-meting

Houding

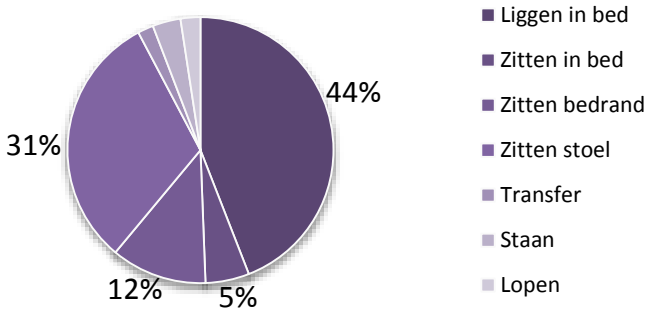

Locatie

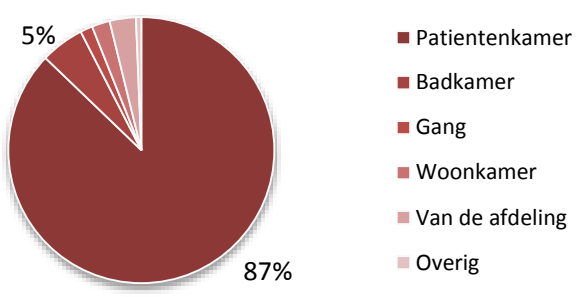

In contact met

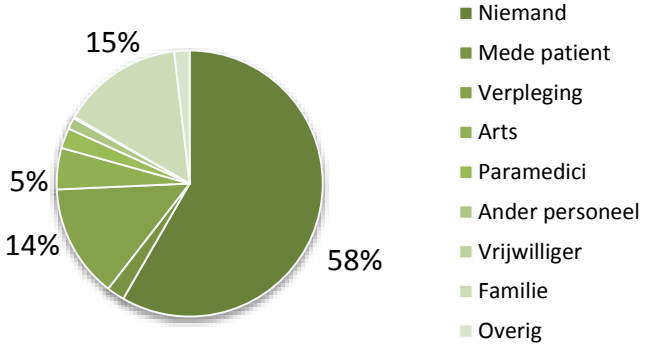

Activiteit

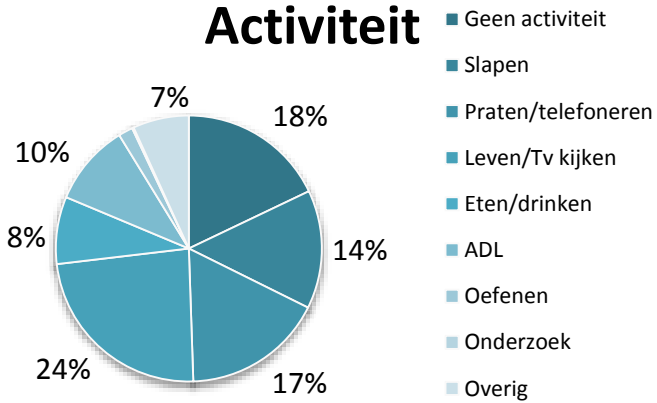

Resultaten 0-meting

Houding

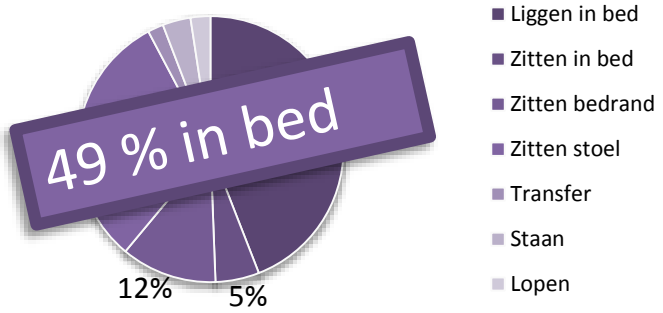

Locatie

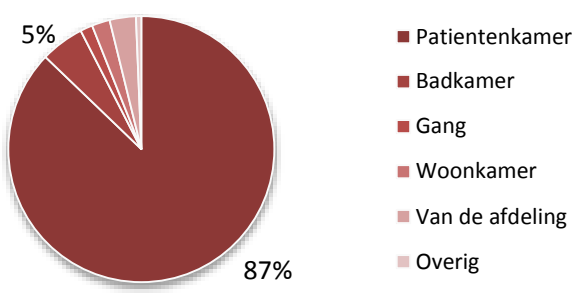

In contact met

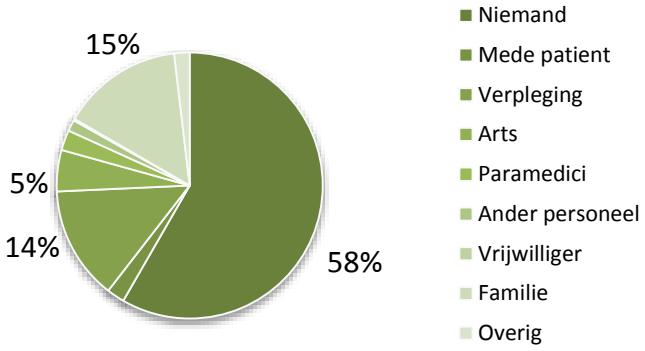

Activiteit

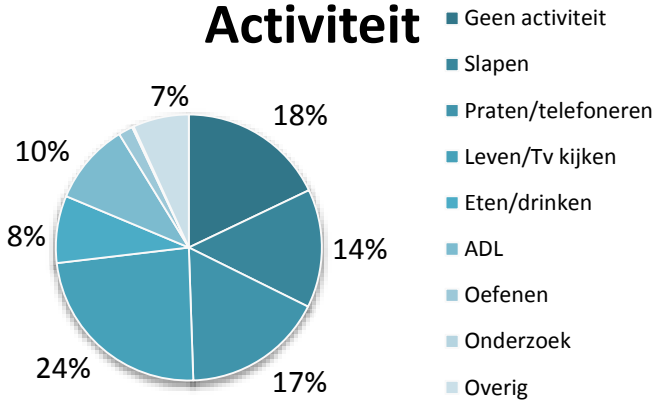

Resultaten 0-meting

Houding

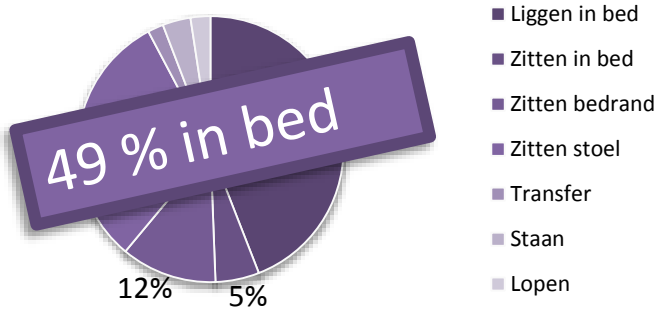

Locatie

In contact met

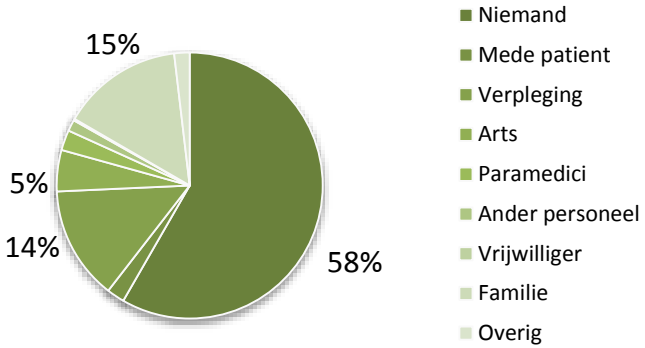

Activiteit

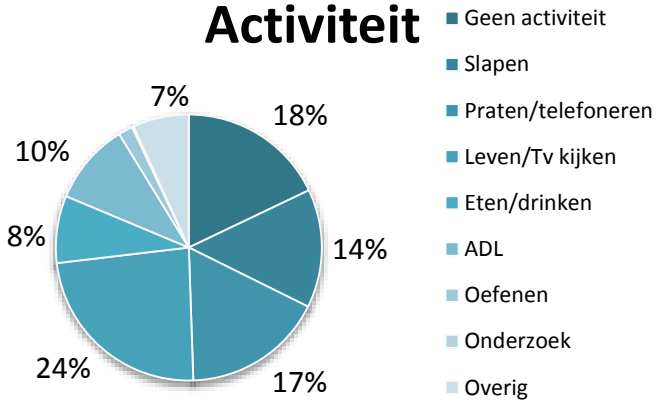

Resultaten 0-meting

Houding

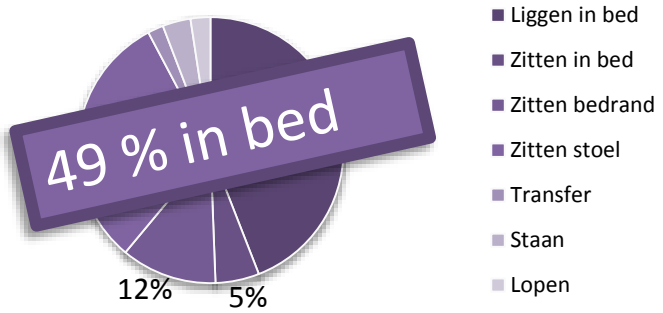

Locatie

In contact met

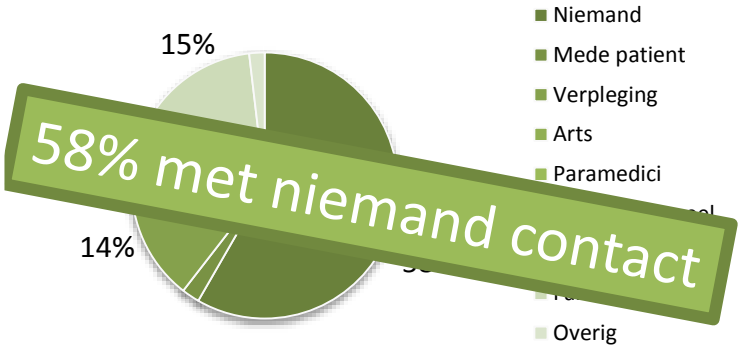

Activiteit

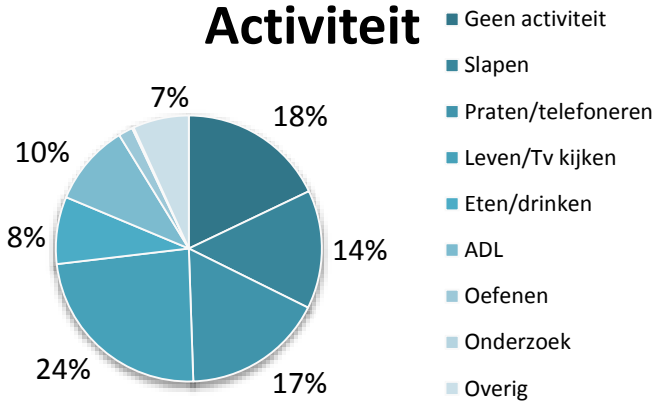

Resultaten 0-meting

Houding

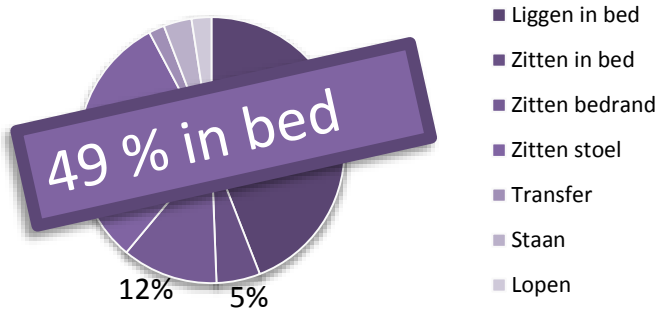

Locatie

In contact met

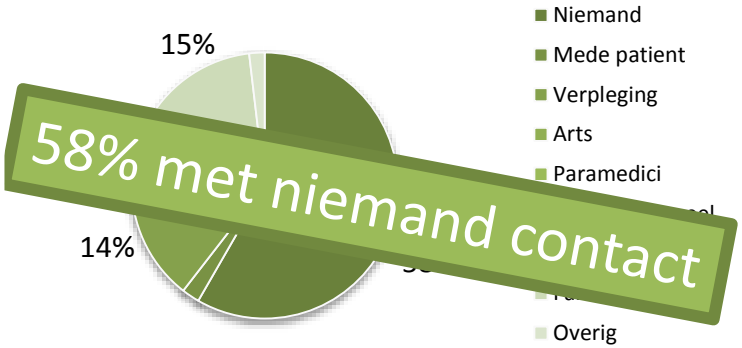

Activiteit

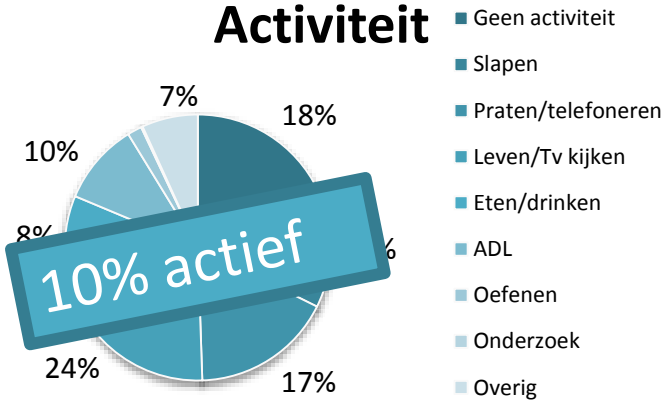

Na-meting: december 2017

	0-meting (N=17)	Na meting (N=19)
Leeftijd	80,7 (SD=7,3)	81,9 (SD=7,7)
Geslacht (% man)	41	42
Opnameduur	14,1 (SD=6,6)	15,9 (SD=13,0)
FAC	3,3 (SD=0,9)	3,2 (SD=1,1)

Resultaten

Houding

Houding	0-meting %	Nameting %
Liggen	49,3	36,6
Zitten	42,7	55,8
Actief	7,8	7,6

Resultaten

Houding

Houding	Verschil
Liggen	-12,7
Zitten	+13,1
Actief	-0,2

Resultaten

Houding

Houding	Verschil
Liggen	-12,7
Zitten	+13,1
Zitten stoel	+20,5*
Actief	-0,2

Resultaten

Locatie

Locatie	0-meting %	Nameting %
Patiëntenkamer	87,4	78,3
Woonkamer	2,2	9,2

Resultaten

Locatie

Locatie	Verschil
Patiëntenkamer	-9,1
Woonkamer	+7,0*

Resultaten

Locatie lunch

Locatie	0-meting %	Nameting %
Patiëntenkamer	90,2	52,3
Woonkamer	2,9	39,0

Resultaten

Locatie lunch

Locatie	Verschil
Patiëntenkamer	-37,9*
Woonkamer	+36,1*

Resultaten

Locatie na de lunch

Locatie	0-meting %	Nameting %
Patiëntenkamer	94,1	78,6
Woonkamer	0,0	14,0

Resultaten

Locatie na de lunch

Locatie	Verschil
Patiëntenkamer	-15,5
Woonkamer	+14,0

Resultaten

Contact met

Contact	0-meting %	Nameting %
Niemand	59,2	53,3
Mede patient	2,2	12,7

Resultaten

Contact met

Contact	Verschil
Niemand	-5,9
Mede patient	+10,5*

Resultaten

- ↓ In bed
- ↑ In de stoel

- ↑ Woonkamer
  - Lunch
  - ‘Natafelen’

- ↑ Contact met mede patiënt

Toekomst

- Vrijwilligers:
  - Silverfit
  - Aanwezig bij de lunch

- Beweeggroep:
  4x per week ipv 2x

- Scholing

Het hele UMC Utrecht in Beweging

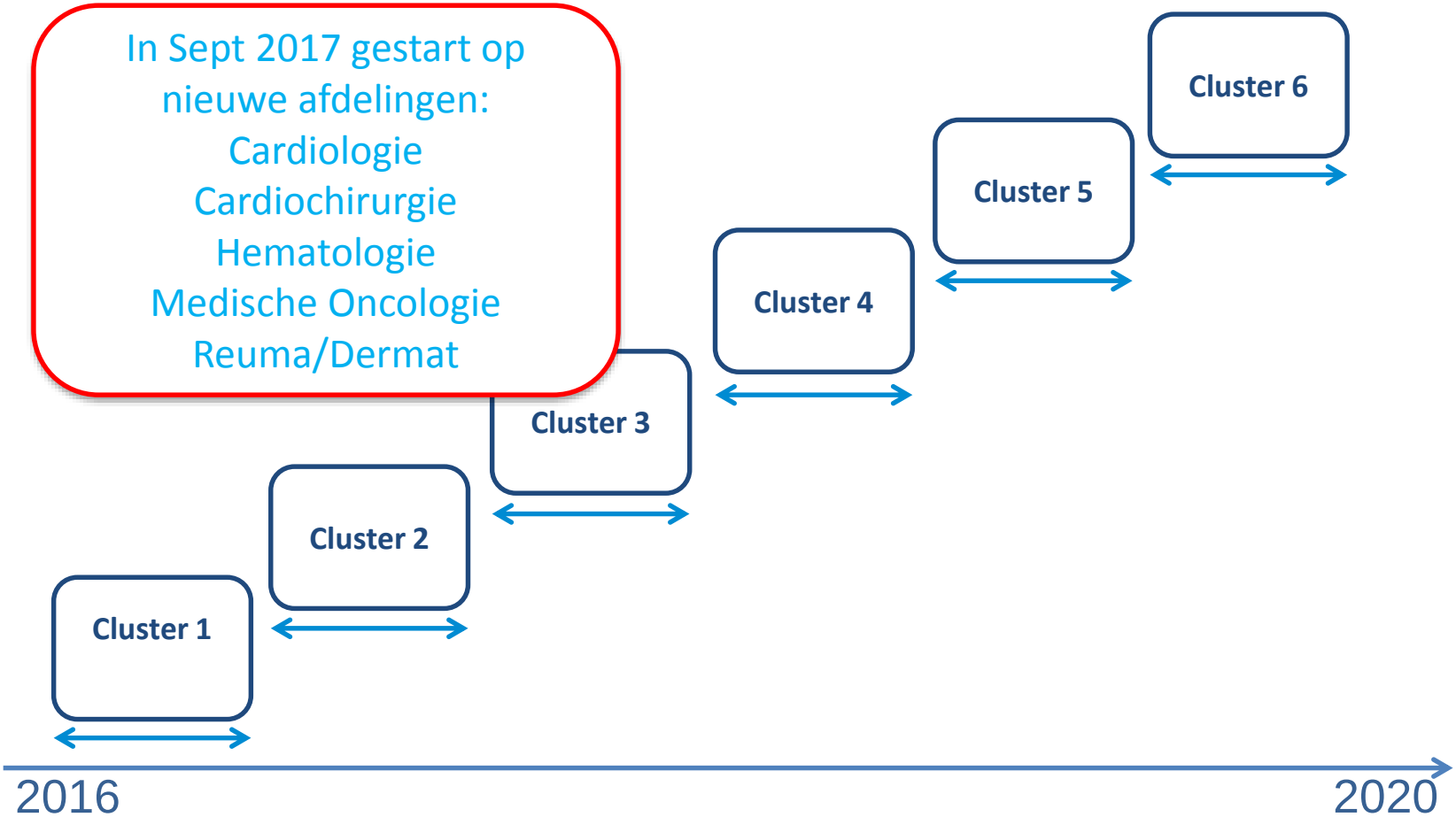

Het hele UMC Utrecht in Beweging

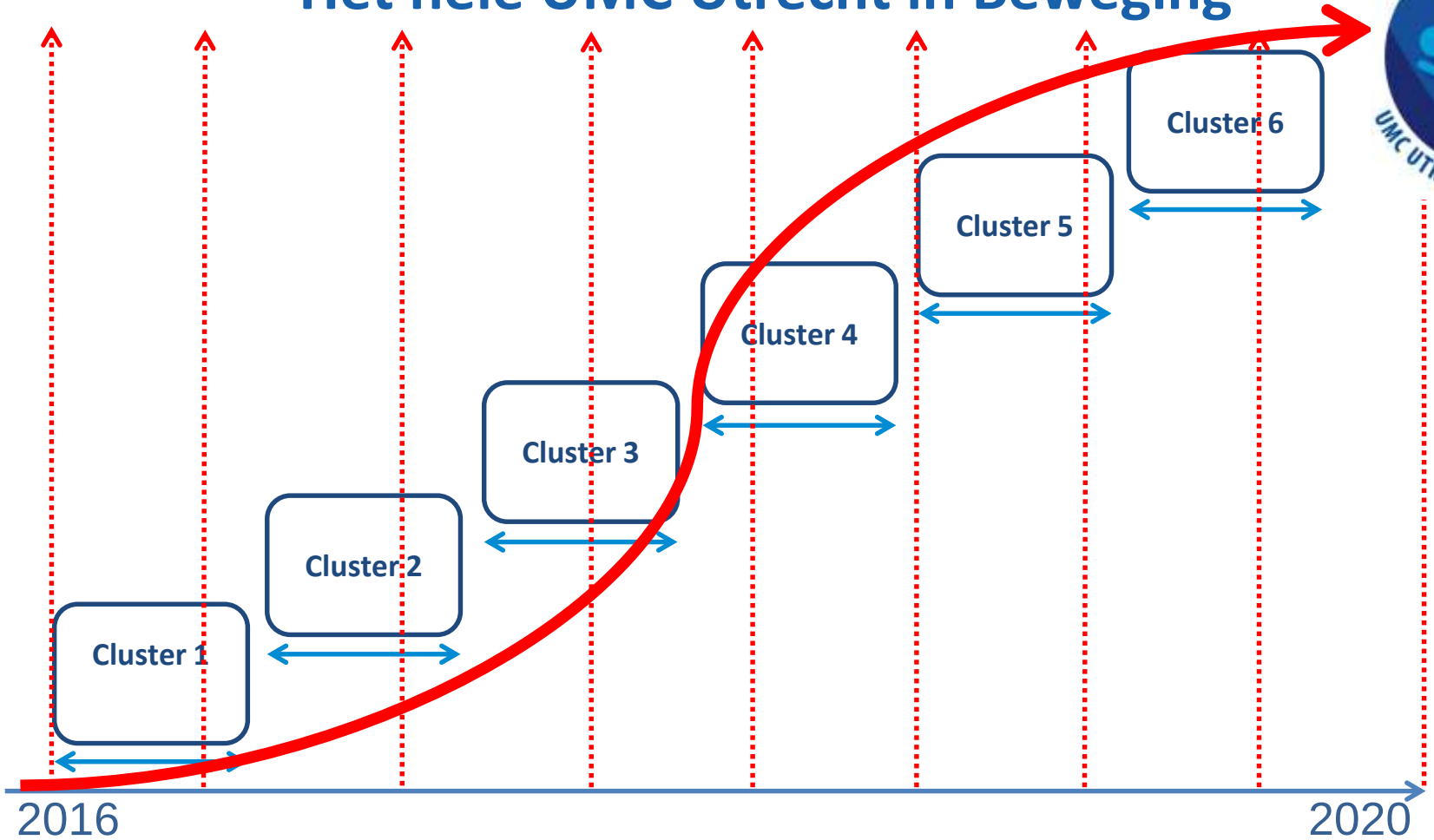

Voor inspiratie of contact

Kijk op:
www.umcutrecht.nl/beweging

Of mail naar:
beweging@umcutrecht.nl

Vragen?